

Cíle: studenti si uvědomí význam pamětnické výpovědi a seznámí se se životem zpěvačky E. Machálkové

Věková kategorie: vyšší třídy 2. stupně ZŠ, víceletá gymnázia

Pomůcky: vytištěný medailon Emílie „Elina“ Machálková, reproduktor k puštění audionahrávky s výpovědí pamětnice (délka 2minuty):

<https://www.pametnaroda.cz/cs/machalkova-emilie-1926?clipId=53445>

Případně pro rozšíření i vytištěný medailon primáše Eugena Horvátha a pracovní list pro každého žáka.

Čas: 1/2 vyučovací hodiny - NEBO v případě kombinace s tématem romské hudby až 1 vyučovací hodina

Průřezová témata: historie Romů, holocaust, romský folklor

Úkoly:

1) přečtěte si se studenty medailon paní Eliny Machálkové.

Úkolem je, zapamatovat si co nejvíce místopisných údajů, jmen a datací.

Pak dejte studentům pokyn, aby faktografické údaje napsali. Spolu údaje zkontrolujte a na společnou pracovní tabuli sepište chronologicky.

2) uveďte studentům úryvek vyprávění pamětnice, tím, že jim sdělíte, že nahrávka, kterou uslyší, byla pořizena v roce 2015 v Brně. Odpovězte si ještě před poslechem na otázku: Kolik v té době bylo paní Machálkové let? (89)

Poslechněte si nahrávku (

<https://www.pametnaroda.cz/cs/machalkova-emilie-1926?clipId=53445>

).

Kam na pracovní chronologické ose životopisu pamětnice vzpomínka patří?

Jak se jmenovali rodiče Růženky? (A v jakém příbuzenském vztahu Růženka a paní Elina byly?) Čeněk a Milena Holomkovi. Růženka byla z matčiny strany sestřenice Eliny.

3) Vybídněte studenty vést společně úvahu o tom, jak se pamětnice se ztrátou rodinného příbuzenstva celý život vyrovnávala. (sdílení vzpomínek a později sepsání vlastních vzpomínek do knihy; zpěv; připomínání toho dobrého, co nezaniklo – včetně záchrany Růženky a později založení vlastní rodiny)

(4) Rozdejte studentům vytištěný pracovní list. A přečtěte si společně medailon primáše Eugena Horvátha.

(5) Nechte studenty samostatně vypracovat 3 otázky na pracovním listě. Odpovědi společně projděte a porovnejte jejich správnost.

1) V čem se prolínají životopisy Eugena Horvátha a Emílie Machálkové? Oba dlouhodobě žili v Brně, a od poloviny 60. let minulého století spolu pravidelně hudebně vystupovali

2) Jaké nástrojové obsazení má cimbálová kapela na historickém snímku?

Housle, viola, cimbál, violoncello

3) Jaké písně zpěvačka Machálková zpívala? Romské písně, které znala z dětství od svých předků. Dále romské písně, které se naučila po válce, včetně písní vzniklých v prostředí koncentračních táborů – vypovídajících o utrpení tam. Dále moravské a české písně.

Ve zbývajícím čase můžete společně shlédnout krátké animované video (6min, 20s), kde je příběh Eliny Machálkové adekvátně historickým reáliím vkusně umělecky zpracován „Ich sang wieder“ (2022, režie Hamze Bytici) – v německém jazyce s anglickými titulky, a kde v závěrečných titulcích zní v podání paní Machálkové romská píseň *Aušvicate hi kher báro*:

<https://www.youtube.com/watch?v=Z9IbPD-AcrM>